

Activitatea Parlamentului de legislatura a XI-a | Comunicarea cu cetățenii și părțile interesate încă deficitară

Deși a înregistrat o dinamică pozitivă, utilizarea instrumentelor instituționalizate de comunicare ale Parlamentului cu cetățenii (audiențe, petiții cereri de acces la informații) a rămas ineficientă și, în unele cazuri, lipsită de transparență, iar dialogul cu societatea civilă a continuat să fie mai curând formal și sporadic. Este una din principalele concluzii a Raportului anual de monitorizare a activității Parlamentului de legislatura a XI-a, în perioada august 2022 – iulie 2023, elaborat de Promo-LEX.

Comunicarea cu societatea civilă – formală, sporadică și

impulsionată din exterior

În perioada monitorizată, a lipsit o cooperare autentică, instituționalizată și constantă cu societatea civilă. Dialogul a fost, mai curând, sporadic și s-a rezumat, în mare parte, la consultarea actelor normative, adeseori formală și nu neapărat eficientă dată fiind valorificarea redusă a expertizei organizațiilor societății civile (OSC). Accesibilitatea OSC de la nivel local și regional la instrumentele de cooperare oferite de Parlament a rămas limitată. Iar perceperea caracterului util al OSC a fost deficitară, existând și cazuri de defăimare ale acestora.

În pofida acestor impedimente, au avut loc și evenimente cu impact pozitiv asupra cooperării Parlamentului cu societatea civilă. Eforturile de a impulsiona această comunicare au venit însă din afara instituției parlamentare și, mai ales, din partea partenerilor de dezvoltare în contextul proceselor de aderare ale Republicii Moldova la UE, observă Directorul de Program, Promo-LEX, Nicolae Panfil. El amintește că sporirea implicării societății civile în procesele decizionale de la toate nivelurile a fost una dintre cele nouă condiționalități pentru deschiderea negocierilor de aderare, îndeplinirea căreia a impulsionat cooperarea și a dus inclusiv la crearea, în iunie 2023, a Platformei de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului.

„Chiar dacă impulsul a venit din exterior, forțând oarecum Parlamentul să ia atitudine, este de bine, atât timp cât aceasta contribuie la o comunicare sinceră și cu obiective foarte clare care pot fi atinse”, menționează Nicolae Panfil.

Printre principalele soluții care ar putea îmbunătăți și consolida relația cu Parlamentul sunt: crearea unui Comitet pentru un Parlament Deschis și a unui Plan de acțiuni pentru depășirea obstacolelor în funcționarea transparentă a legislativului; respectarea termenelor privind transparența în procesul decizional; implicarea OSC în procesul de elaborare a actelor normative la etapa de concept; asigurarea unui dialog regulat între comisiile parlamentare și OSC, inclusiv în teritoriu; crearea unor platforme consultative regionale.

Audiențele – lipsite de transparență

În perioada monitorizată, programele de audiențe ale conducerii Parlamentului, președinților fracțiunilor parlamentare și cele ale deputaților nu au fost publicate pe site-ul oficial al Legislativului și nici nu au fost înscrise în agenda parlamentară, contrar cadrului normativ care stabilește că programul de audiență al persoanelor de stat de rang superior se afișează într-un loc accesibil și se publică pe pagina oficială a Parlamentului. Au fost publicate informații doar despre audiențele acordate de către Direcția petițiilor și audiențe (DPA). Numărul acestora a scăzut cu 14%, comparativ cu [perioada precedentă de monitorizare](#), și a constituit 798 de audiențe.

Informațiile privind audiențele acordate cetățenilor la Parlament și în teritoriu nu au fost publicate nici pe pagina de Facebook a instituției. Similar perioadei precedente de monitorizare, din numărul total de 89 de deputați care au cont pe Facebook, doar 33 de parlamentari (PAS) au informat pe paginile lor cetățenii despre programul de audiență. Potrivit datelor furnizate de fracțiuni, deputații PAS au acordat, în perioada monitorizată, 5430 de audiențe cetățenilor, iar fracțiunea BCS ne-a comunicat că nu duce evidența audiențelor.

„Avem lacune la capitolul plasării informațiilor despre audiențe pe pagina web oficială a Parlamentului, dar și la capitolul comunicării și organizării audiențelor. Aceste lacune ar trebui

remediate pentru că audiențele reprezintă interacțiunea directă a aleșilor poporului cu cetățeanul. Este nevoie de o contabilizare și evidență a audiențelor, în special ale celor din teritoriu, și de o comunicare pro-activă despre audiențele desfășurate”, menționează Nicolae Panfil.

Numărul petițiilor – în scădere

În perioada monitorizată, au fost depuse în total 4072 de petiții, cu 23,5% mai puține decât în perioada precedentă de monitorizare. Majoritatea petițiilor (86%) au fost depuse de persoane fizice. Problematika principală abordată în petiții a rămas în continuare asigurarea legislației. Doar o treime din numărul total al petițiilor depuse au fost soluționate. Deși ponderea lor a crescut cu 10%, comparativ cu perioada precedentă de monitorizare, gradul de satisfacere a necesităților petiționarilor a rămas totuși redus.

S-a constatat și o promovare insuficientă a mecanismului de petiționare online. „O tendință care oarecum îngrijorează este scăderea ușoară, cu 0,8%, a petițiilor depuse online, în condițiile în care anual crește numărul cetățenilor care își perfectează semnătura electronică. Probabil că rămânem în urmă cu promovarea instrumentelor digitale, a sistemului e-petiții. Acest sistem trebuie mai activ promovat, iar cetățenii – informați”, notează Nicolae Panfil.

Volumul cererilor de acces la informațiile de interes public s-a triplat

Potrivit Direcției petiții și audiențe, în perioada monitorizată, au fost înregistrate 138 de cereri care au vizat activitatea legislativului. Numărul acestora s-a triplat comparativ cu perioada precedentă de monitorizare. Cele mai multe cereri (71%) au parvenit din partea persoanelor juridice. Majoritatea cererilor (78%) au fost transmise în format electronic. Din numărul total de cereri înregistrate, 87% au fost soluționate, iar 13% – parțial soluționate.

Din experiența Promo-LEX de adresare a cererilor atragem atenția că din 19 solicitări expediate instituției parlamentare, 2 răspunsuri (8%) au fost recepționate cu depășirea termenului legal, în descreștere față de perioada anterioară, iar în cel puțin 9 situații (36%) răspunsurile au fost incomplete/parțiale, numărul fiind în creștere cu 20% față de perioada precedentă de monitorizare, precizează Nicolae Panfil. „Reiterăm necesitatea unei mai mari deschideri și responsabilități în examinarea cererilor de acces la informații de interes public”.

În ceea ce privește, pagina web oficială a Parlamentului, Promo-LEX își menține, în mare parte, observațiile din raportul anterior. Site-ul rămâne a fi unul complicat, învechit și nu reflectă în măsură suficientă informațiile de interes public, nu asigură pe deplin logica percepției și căutării informației și nu oferă utilizatorilor seturi de date deschise structurate care să poată fi transmise și procesate în format digital.

Raportul anual de monitorizare a activității Parlamentului de legislatura a XI-a, în perioada august 2022 – iulie 2023 poate fi accesat [aici](#).

Raportul de monitorizare a fost elaborat de Asociația Promo-LEX în cadrul Programului „Democrație, Transparență și

Responsabilitate” susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).